

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

2. november 2016 • J.nr.: NMK-31-01654 • KlageID: 82734, 82807 • Ref.: KAPHA-NMKN

AFGØRELSE

i sag om Fredensborg Kommunes landzonetilladelse til fortsat anvendelse af flugtskydningsbane.

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter planlovens¹ § 58, stk. 1, nr. 1, jf. § 35, stk. 1 (landzone).

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredensborg Kommunes afgørelse af den 19. maj 2015 om landzonetilladelse til fortsat anvendelse af matr. nr. 3ae, Niverød By, Karlebo, til flugtskydebane samt til de dertil eksisterende anlæg, og afgørelsen står således ved magt.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. planlovens § 56, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. planlovens § 62.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1529 af 23. november 2015 om planlægning med senere ændringer

² Lovbekendtgørelse nr. 1205 af 28. september 2016 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdelingen Fredensborg (efterfølgende benævnt DN) og af en række omboende, som samtidig er bestyrelsesmedlemmer i Langstrup Mosens Venner.

Det er i klagerne bl.a. anført, at den meddelte landzonetilladelse er i strid med naturbeskyttelseslovens § 3, naturbeskyttelseslovens § 52 samt miljøskadelovens § 9. Endvidere finder klagerne, at den meddelte landzonetilladelse er i strid med planlovens formål. Endelig fremgår det af klagerne, at den meddelte landzonebestemmelse er i strid med Kommuneplan 2013, og at landzonetilladelsen er uforenelig med de rekreative interesser i området.

Sagens oplysninger

Karlebo Flugtskydningsbane er beliggende i landzone ved Vejenbrødvej, Niverød By, Karlebo.

I kommuneplan 2013 er arealet udpeget som lavbundsareal. Udpegede lavbundsarealer skal så vidt muligt friholdes for byggeri og anlæg, som ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for jordbrugsdriften (jf. retningslinje 7.3.4). Området er endvidere udpeget som beskyttelsesområde for naturværdier. Inden for beskyttelsesområder for naturværdier må tilstanden eller arealanvendelsen af særligt værdifulde sammenhængende helheder eller enkeltelementer ikke ændres, hvis det forringer deres naturværdier eller muligheden for at styrke eller genoprette denne (jf. retningslinje 5.3.2).

I Kommuneplanens afsnit om støjende friluftsanlæg (herunder skydebaner) fremgår det, at Langstrup Mose er beliggende i en zone, hvor støjende friluftsanlæg ikke kan placeres eller udvides (jf. retningslinje 6.5.29). Det fremgår samtidig i redegørelsen, at Langstrup Mose huser to flugtskydebaner, og at mosens beliggenhed ved Nivå Å og tæt på kystbyerne giver et særligt potentiale for såvel benyttelse som beskyttelse.

Af Fredensborg Kommunes sagsfremstilling til Byrådets møde den 15. maj 2015 følger, at det af forslag til Kommuneplan 2013 fremgik, at støjende fritidsaktiviteter i mosen på sigt bør afvikles. Ved den endelige vedtagelse af Kommuneplan 2013 blev denne passage udtaget, idet Byrådet besluttede, "at de eksisterende støjende friluftaktiviteter i Langstrup Mose skal kunne fortsætte, og at kommuneplanen således hverken skal omtale afvikling, begrænsning eller omplacering af aktiviteterne".

Karlebo Flugtskydebane er beliggende inden for transportkorridoren langs Helsingørmotorvejen, som er fastlagt i Fingerplan 2013.

Langstrup Mose er registreret som § 3 beskyttet område. Fredensborg Kommune har ikke kendskab til, at der forekommer bilag IV-arter (truede dyre og plantearter), som er beskyttet iht. EF-habitatdirektiv.

Det fremgår af ansøgningen, at det eksisterende anlæg består af en jagtbane og en trapbane (to discipliner inden for lerduekydning). Jagtbanen består af fire standpladser med to maskinhuse (små træskure med tilhørende lerduekastemaskiner). Trapbanen består af en standplads med fem skydepladser og et maskinhus (lille træskur med tilhørende lerduekastemaskine).

Anlægget består desuden af en pavillon på 35 m² (mosehytten), som benyttes til klubhus af foreningens medlemmer og til undervisning mv. Bag mosehytten er placeret to ti fods containere til sikret opbevaring af elgenerator, lerduer mv.

Skydebanen benyttes fast af Karlebo Sogns Jagtforenings ca. 190 medlemmer samt Hillerød Jagtforenings ca. 500 medlemmer (siden 2007). Jagtforeningen oplyser, at der på en typisk dag møder 15-20 medlemmer op, og på en aktiv dag op til 25 medlemmer. Derudover kan der være elevskydning på hverdage samt aftaleskydning på hverdage og lørdage. Sæsonen går fra primo februar til medio december.

Adgangen til skydepladserne sker på stier, som delvist forløber på gangbroer med trædæk.

Parkering foregår normalt i kanten af grusvejen, der løber nordpå fra Vejenbrød og ind i området. Ved større arrangementer, som f.eks. Mosedagen, fungerer det kommunalt ejede hundetræningsområde (øst for skydebanen) som parkering.

Aktiviteterne fordeler sig som følger:

- Kalenderskydning – åben træning på skydebanen, lokale konkurrencer o. lign.
- Våbenkursus – lovpligtig jagttegnsundervisning.
- Elevskydning i forbindelse med jagttegnskurset (lovpligtigt)
- Aspiranttræning – træning til haglskydeprøven (lovpligtigt)
- Aftaleskydning – f.eks. jægere der ønsker målrettet instruktion, grupper der ønsker introduktion til flugtskydning o.lign.
- Foreningsskydning – f.eks. ny-jæger arrangementer, Mosens dag o.lign.
- Undervisning og skydning for skoleelever efter aftale med Fredensborg Kommune som led i projektet "Skolen i virkeligheden" (aktiviteten er under forberedelse)

Forhistorie

Af de sagsakter, som Natur- og Miljøklagenævnet har modtaget fra Fredensborg Kommune, fremgår bl.a. følgende:

Karlebo Flugtskydebane har ligget på samme arealer i Langstrup Mose siden 1975. Arealerne er ejet af Fredensborg Kommune, mens bygninger og anlæg ejes af jagtforeningen.

I 1998 meddelte daværende Fredensborg-Humlebæk Kommune miljøgodkendelse til Karlebo Flugtskydebane.

Landzonetilladelse til skydebaneanlægget er senest fornyet i 2003 for en periode på 5 år. Karlebo Sogns Jagtforening burde derfor i 2008 have søgt om fornyelse af landzonetilladelsen.

I 2008 meddelte kommunen dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til renovering af gangbroer, som forbinder skydebaneanlægget.

I 2014 blev administrationen opmærksom på udløbet af landzonetilladelsen, og Karlebo Sogns Jagtforening blev i forbindelse med et miljøtilsyn oplyst, at der ikke foreligger den nødvendige landzonetilladelse til deres aktivitet.

Ved miljøtilsyn blev Karlebo Jagtforening af kommunen ligeledes oplyst om, at den gældende miljøgodkendelse fra 1998 er utidssvarende.

På denne baggrund ansøgte jagtforeningen i 2014 om fornyet landzonetilladelse og om fornyet miljøgodkendelse.

Ansøgningen

Karlebo Sogns Jagtforening har den 30. oktober 2014 søgt om ny landzonetilladelse til fortsat anvendelse af en del af mosearealet Langstrup Mose vest for motorvejen og nord for Vejenbrødvej til flugtskydebane. Ansøgningen er baseret på det eksisterende anlæg. Der foreligger således ikke ønsker om udvidelse eller ændringer af flugtskydebanen.

Kommunens afgørelse

Kommunen har den 19. maj 2015 meddelt landzonetilladelse til fortsat anvendelse af matr. nr. 3æe, Niverød By, Karlebo, til flugtskydningsbane samt til de dertil eksisterende anlæg som beskrevet i ansøgningsmaterialet af 30. oktober 2014.

Landzonetilladelsen gøres ikke tidsbegrænset, men meddeles på vilkår om, at den bortfalder, hvis arealet skal anvendes til transportkorridorformål, eller hvis Byrådet på et senere tidspunkt beslutter, at der skal gennemføres naturgenopretningsprojekt for Langstrup Mose.

Det fremgår, at sagen har været behandlet i Fredensborg Kommunes Plan- Miljø- og Klimaudvalg den 5. maj 2015.

Fredensborg Kommune har i sin vurdering af ansøgningen lagt vægt på, at meddelelse af en ny landzonetilladelse efter kommunens vurdering er i overensstemmelse med kommuneplan 2013 og med landzonebestemmelserne i planloven, da der er tale om et eksisterende anlæg. Kommunen har endvidere tillagt det vægt, at den landskabelige og naturmæssige påvirkning af mosen kan betragtes som uændret i forhold til i dag, da landzonetilladelsen alene omhandler det eksisterende anlæg.

Klagen fra omboende

En række omboende som i øvrigt er bestyrelsesmedlemmer i den nydannede forening; Langstrup Mosens venner har den 14. juni 2015 klaget over den meddelte landzonetilladelse.

Det fremgår indledningsvist af klagen, at foreningens formål er at reducere forureningen – herunder støjforureningen i Langstrup Mose. Foreningen har 105 medlemmer.

Klagerne gør gældende, at den meddelte landzonetilladelse er i strid med naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2. Klagerne finder ikke, at kommunen har levet op til sit ansvar, jf. naturbeskyttelseslovens § 52. Klagerne gør gældende, at kommunen overtræder miljøskadelovens § 9 ved at tillade en omfattende jordforurening. Klagerne finder endvidere, at den meddelte landzonetilladelse strider mod planlovens formål samt planlovens §§ 11a, stk. 6, 8, 9, 13 og 15.

Klagerne finder det kritisabelt, at landzonetilladelsen ikke refererer til en miljøgodkendelse og påpeger, at skydningen er intensiveret siden 1998, hvor der blev meddelt miljøgodkendelse. Klagerne oplyser, at den gældende miljøgodkendelse fra 1998 er baseret på skydning en enkelt dag om ugen

samt et forventet antal skud på 15.000 skud årligt. Jagtforeningen har ifølge klagerne øget antallet af ugentlige skuddage og affyrer nu over 200.000 skud på årsbasis.

Klagerne anfører, at skydebanen er beliggende i et vådområde (§ 3-område). Tæt på skydebanen ligger den rekreative offentlige sti, Langstrupstien. Klagerne redegør i denne forbindelse for den høje støj, som forbigående udsættes for samt for den forurening, som lerduerne udgør.

Klagerne mener ikke, at kommunen har taget det store antal hørings svar (54) i betragtning ved sin afgørelse, ligesom de berørte borgere ifølge klagerne ikke blev inddraget i planlægningsarbejdet. Klagerne påpeger endvidere, at et byrådsmedlem og et medlem af det politiske udvalg har påvist, at der er et alternativ til placering af flugtskydebanen i kommunen. Klagerne redegør nærmere for denne mulige placering.

Klagerne anmoder om, at landzonetilladelsen ophæves. Alternativt anmoder klagerne om, at Fredensborg Kommune skal sikre, at miljøgodkendelsen fra 1998 bliver overholdt, indtil der foreligger en ny miljøgodkendelse.

Klagen fra DN

DN har i brev af den 16. juni 2015 klaget over den meddelte landzonetilladelse, idet de gør følgende gældende:

1. at landzonetilladelsen ikke er i overensstemmelse med planlovens § 1,
2. at behandlingen af ansøgningen om fornyelse af landzonetilladelsen og miljøgodkendelsen skal ske sideløbende
3. at klagen får opsættende virkning, således at miljøgodkendelsen fra 1998 gælder og overholdes, indtil ny miljøgodkendelse er vedtaget.

DN gør gældende, at det ikke ville have været muligt at få en landzonetilladelse til aktiviteterne, såfremt der i dag var blevet ansøgt om anlæggelse af en flugtskydebane det pågældende sted.

DN påpeger endvidere, at flugtskydebanen er blevet benyttet uden tilladelse i 6 år. Den seneste miljøgodkendelse har heller ikke været overholdt i en årrække. Der er siden 1975 sket ændringer i benyttelsen af flugtskydebanen og i den rekreative anvendelse af Langstrup Mose, foruden at der er sket en revision af Frederiksborg Amts (mangelfulde) udpegning af § 3 arealer i mosen.

DN anfører, at den hidtil gældende landzonetilladelse har medført en omfattende forurening med lerduer, plastic og stålhagl, hvilket er i strid med naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2. Endvidere er landzonetilladelsen i strid med kommuneplan 2013 på en række punkter, idet arealet, hvor flugtskydningsbanen er beliggende, er udpeget som et lavbundsområde, beskyttelsesområde for naturværdier, beskyttelsesområde for landskabsværdier, potential natur og forbudszone for (nye) støjende friluftsanlæg.

DN påpeger, at forbigående som benytter Langstrupstien udsættes for høj støj.

Støjpåvirkningen af beboerne i de nærliggende huse er ifølge DN helt uacceptabel.

Endelig påpeger DN, at der er sket en væsentlig forøgelse af skydebaneaktiviteterne, og DN finder det kritisabelt, at landzonetilladelsen ikke koordineres med miljøgodkendelsen, idet DN finder, at der er en nær sammenhæng mellem de fysiske anlæg og de aktiviteter, der foregår.

Kommunens kommentar til klagerne

Fredensborg Kommune har den 22. juni 2015 sendt sagen til Natur- og Miljøklagenævnet uden bemærkninger. Kommunen har henvist til sagsfremstillingen i dagsordener og referater fra Byrådets møde den 5. maj 2015. Af disse dagsordener/referater fremgår bl.a. følgende:

Henset til at der ikke er tale om en udvidelse af det eksisterende anlæg, er det administrationens vurdering, at den landskabelige og naturmæssige påvirkning af mosen kan betragtes som uændret i forhold til i dag.

Da der ikke er tale om en nyetablering af anlæg, vil meddelelse af ny landzonetilladelse efter administrationens vurdering være i overensstemmelse med bestemmelserne i Kommuneplan 2013 og med landzonebestemmelserne i planloven.

De indkomne svar i forbindelse med naboorienteringen omkring støj, affald mv. vil blive behandlet i miljøgodkendelsen. Kommunen vil på baggrund af ansøgningen fra Karlebo Sogns Jagtforening igangsætte arbejdet med udarbejdelse af ny miljøgodkendelse. En ny miljøgodkendelse vil fastsætte detaljerede bestemmelser om aktivitetsniveauet på skydebanen og om støj, affald mv.

Den nuværende miljøgodkendelse er en rammegodkendelse, der angiver en tidsmæssig ramme for skydebanens anvendelse, og forbruget af lerduer og patroner er øget betragteligt i de forløbne år. Der er derfor nu et behov for en fornyet vurdering af virksomhedens drift, herunder virksomhedens støjudsendelse, antal skydedage, egenkontrol og affaldshåndtering.

Skydebanearealet på Karlebo Flugtskydebane fremstår på nuværende tidspunkt ikke ryddet og renholdt, idet der på store dele af arealet og særligt i de primære nedfaldsområder ligger lag af hele og knuste lerduer og store mængder plasthaglskåle. Administrationen har desuden ved tilsyn i marts 2015 konstateret nedfaldsmateriale i de øverste jordlag, hvilket tyder på, at affald fra sidste års eller tidligere års aktivitet ikke er opsamlet.

Området er registreret som § 3 beskyttet naturområde. Områdets status som beskyttet natur har betydning for regulering af områdets renholdelse. Det er således gældende praksis, at der inden for beskyttede naturtyper ikke meddeles dispensation fra naturbeskyttelsesloven til at efterlade affald og forureningskomponenter, idet det ændrer naturtypen og kan skabe præcedens. En opgravning vil omvendt kræve § 3 dispensation, da dette også ændrer tilstanden. Der er derfor behov for en nøjere vurdering af affaldets betydning for naturtypen og mulige oprydningsforslag.

Ansøgers kommentar til klagerne

Ansøger har i brev af den 27. juli 2015 indsendt sine bemærkninger til klagerne. Ansøger påpeger, at skydebanen har eksisteret i mere end 40 år på den pågældende lokalitet. Banen er placeret i en transportkorridor mindre end 100 meter fra Helsingørsmotorvejen, hvilket ifølge ansøger er årsagen til, at landzonetilladelsen har skullet fornyes hvert 5. år.

Hensynet til miljøet, støjmæssige forhold og begrænsning af forurening er reguleret af gældende miljøgodkendelse, ligesom disse forhold vil blive reguleret af en ny miljøgodkendelse.

Der er i ansøgningen ikke tale om ændring eller udvidelse af de fysiske rammer.

Flugtskydebanen er i marts 2015 godkendt af Nordsjællands Politi.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter planlovens § 58, stk. 1, nr. 1, jf. § 35, stk. 1.

I landzone må der ikke uden tilladelse fra kommunen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. planlovens § 35, stk. 1. Der gælder efter loven en række undtagelser fra kravet om landzonetilladelse, jf. planlovens § 5u og §§ 36-38.

Hovedformålet med zoneinddelingen og landzonereglerne er at forhindre byspredning i det åbne land og at sikre, at egentlig bymæssig udvikling sker, hvor der gennem planlægningen er åbnet mulighed for det. Det følger af formålsbestemmelsen, at landzonereglerne skal administreres på baggrund af landskabelige, rekreative og arealressourcemæssige hensyn og andre samfundsmæssige interesser, f.eks. trafikale hensyn.³

Områder i landzone skal som udgangspunkt friholdes for anden spredt og uplanlagt bebyggelse m.v. end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Udover at værne om natur og landskab er varetagelsen af de primære erhvervs interesser blandt de hensyn, der ligger bag landzonereglerne.

I Natur- og Miljøklagenævnets praksis lægges der stor vægt på lovens almene formål, uanset at den enkelte sags betydning er begrænset. I vurderingen indgår derfor overvejelser om, hvilken betydning afgørelsen kan få for fremtidige lignende sager.

I den aktuelle sag ansøges der om landzonetilladelse til fortsat anvendelse af en eksisterende flugtskydebane. Der ansøges ikke om opførelse af yderligere bebyggelse.

Som nævnet har forstået klagen, klages der bl.a. over, at kommunen ikke i tilstrækkeligt omfang har taget stilling til indsigelser fra omboende. Der er efter planloven ikke krav om, at kommunen skal imødekomme de indkomne indsigelser, men alene at indsigelserne indgår i kommunens vurdering af det ansøgte. Nævnet finder ikke anledning til at antage, at Fredensborg Kommune ikke har vurderet de fremsatte indsigelser.

I den aktuelle sag omfatter nævnets prøvelse alene den påklagede landzonetilladelse, herunder om det ansøgte vil stride mod de hensyn, der skal varetages ved administration af planlovens landzonebestemmelser. Det ligger således ud over nævnets kompetence at tage stilling til alternative muligheder for placering af flugtskydebanen.

---

³ Bemærkninger til lovforslaget, kapitel 7 (LFF nr. 76 af 23. januar 1991)

Natur- og Miljøklagenævnet finder efter en samlet vurdering ikke, at det ansøgte vil stride mod de hensyn, der skal varetages ved administration af planlovens landzonebestemmelser.

Nævnet har navnlig lagt vægt på, at der er tale om et allerede eksisterende anlæg, som har eksisteret på stedet i en lang årrække, og at der ikke ansøges om at etablere yderligere bebyggelse, hvorfor det ansøgte efter nævnets vurdering ikke vil få en negativ indflydelse på landskabet.

Natur- og Miljøklagenævnet har ikke med denne afgørelse taget stilling til, hvorvidt aktiviteterne på flugtskydebanen kræver en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, og i bekræftende fald om en sådan dispensation bør meddeles. Dette må i givet fald afgøres af Fredensborg Kommune som første instans. En eventuel dispensation vil kunne påklages selvstændigt til Natur- og Miljøklagenævnet af klageberettigede. Nævnet tager heller ikke med denne afgørelse stilling til spørgsmål om miljøskadeloven og miljøbeskyttelsesloven samt naturbeskyttelseslovens § 52 om pleje.

Det bemærkes i forlængelse af ovenstående, at Fredensborg Kommune ifølge sagens oplysninger vil igangsætte arbejdet med at foretage en revurdering af den gældende miljøgodkendelse. Støjmæssige forhold samt omfanget af skydebaneaktiviteterne og muligt affald som følge heraf vil være reguleret i en eventuel ny miljøgodkendelse. Nævnet finder ikke, at der er noget til hinder for, at Fredensborg Kommune har meddelt en landzonetilladelse, før der er foretaget en revurdering af den eksisterende miljøgodkendelse.

Det bemærkes desuden, at Natur- og Miljøklagenævnet ikke er tilsynsmyndighed og derfor ikke kan tage stilling til, om der er eller har været aktiviteter, som kan være i strid med miljøgodkendelsen fra 1998.

Endelig bemærkes det, at planlovens § 11a omhandler kravene til en kommuneplan. Bestemmelsen er ikke relevant i nærværende sammenhæng, hvor der er meddelt en landzonetilladelse.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster på denne baggrund Fredensborg Kommunes afgørelse af 19. maj 2015 om landzonetilladelse til fortsat anvendelse af matr. nr. 3ae, Niverød By, Karlebo, til flugtskydebane samt til de dertil eksisterende anlæg, og afgørelsen står således ved magt.

Natur- og Miljøklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Lena Kongsbach
Ankechef

/

Katrine Palm Hansen
Specialkonsulent

Afgørelsen er sendt til:

Karlebo Sogns Jagtforening v/ formand Michael Maes, Mosevænget 39, 2990 Nivå,
michaelmaes1974@hotmail.com

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk,
fredensborg@dn.dk

Poul Erik Højlund Nielsen, Rolandsvej 3, 3480 Fredensborg, pehojlundnielsen@gmail.com

Langstrupmosens Venner, Lønholtvej 7, 3480 Fredensborg, info@langstrupmose.dk

Fredensborg Kommune, Egevangen 3 B, 2980 Kokkedal, sagsnr.: 14/32653,
newa@fredensborg.dk, fredensborg@fredensborg.dk